

**T.C. DIŞIŞLERİ
BAKANIMIZ SAYIN**

**MEVLÜT
ÇAVUŐOĐLU**

İLE TOPLANTI

14 Mayıs 2020

NAİL OLPAK
DEİK Başkanı

İőlerimizi Askıya Almıyoruz Çünkü; İőimiz Ticari Diplomasi

DEİK olarak, Kovid-19 salgının ilk gününden itibaren, “İőlerimizi askıya almıyoruz”, “İőletmelerimizin ve çalışanlarımızın sağlığını ve istihdamını koruyoruz” dedik. “İőlerimizi askıya almıyoruz” ifademize vurgu yapmak istiyorum. “Kimilerinin bütön işyerlerini uzun süre komple kapatmayı konuştuğu”, “kimilerinin her yerde uzun süreli sokağa çıkma yasağını konuştuğu” süreçte, uzun soluklu bir mücadele gerektiren bu salgınla, her yerde kontak kapatarak sonuç almak mümkün değildi. Sadece işletmeleri değil, bizzat hane halkını da etkileyecek bir kaos ortamını doğurabilirdi.

Devletimizin destekleriyle, iş dünyamızla, finans dünyamızla, çalışanımızla, ekonominin çarklarını durdurmadık. Biliyoruz ki, yeni dönemin kazananları, tedarik ve arz zincirini kopartmadan muhataplarına güven vererek süreci yönetebilenler olacak. Türkiye bu dönemde her yönüyle güzel bir performans sergiledi.

DEİK Olarak, 150'ye Yakın Online Toplantı ve Webinar Gerçekleőtirdik

Bu süreçte, Üyelerimiz, Büyükelçilerimiz, Ticaret Müőavirlerimiz, Karşı Kanat Kuruluşlarımızla, her gün sayısız İş Konseyi toplantıları video konferans sistemiyle gerçekleştiriyoruz. Buralardan çıkan sonuç, sorun ve önerileri, ilgili kurumlara ve sizlere, bazen anlık, bazen de belli aralıklarla iletiyoruz.

Büyükelçilerimiz, Başkonsoloslarımız ve Ticaret Müőavirlerimizin de katıldığı, 150'ye yakın online toplantı ve webinar gerçekleőtirdik. Siz her zaman ifade ediyordunuz, Büyükelçilerimiz ve Konsoloslarımız sizin oralardaki temsilcileriniz ve her an sizinle birlikte olacaklar diye ve onlar da bunu yapıyorlardı. Ama bu süreçte, adeta onun da ötesinde, DEİK'in üyeleri gibi, İş Konseyi Başkanları gibi, benim de bizzat katıldığım o toplantıların hemen hemen hepsine onlar da eksiksiz katıldılar.

Hem taze ve güvenilir bilgi verdiler, hem sıcaklıklarını daha fazla hissettirdiler, hem de talep ve önerilerimiz için, azami gayret gösterdiler.

O ölkelerde, Sağlıktan Ticarete, Dış Politikadan Ekonomiye kadar nasıl yol izlendiğini, son durum ve olası gelişmelerle birlikte aktardılar. Böyle bir Diplomasi Ordumuza sahip olduğumuz için, bunun haklı gururunu da yaşayarak, DEİK Ailesi adına, başta şahsınız olmak üzere tüm Dışışleri Camiasına içtenlikle teşekkür ediyorum.

Başkanı olduğum Dünya Türk İş Konseyi olarak da, webinarlarla diasporamızla tecrübe paylaşımları yapıyoruz. Diasporamızı, bir “beyin göçü” olarak değil, aksine, bir “beyin kazanımı” olarak görüyoruz. Desteğinizle, Dost Diasporalarla ortak lobi faaliyetleri de bir diğer hedefimiz. DTİK Başkanı olarak da size özel bir teşekkürüm var. Koronavirüs sürecinde yurt dıőındaki vatandaşlarımızın yurda getirilmesi için başka ölkeleri kısıkandıracak derecede seferber oldunuz. Hepimiz size minnettarız. Biz iş dünyası olarak normalleşme sürecinde de saha takımının etkili oyuncularından birisi olarak, ölkemiz için daha fazla çalışmaya devam edeceğiz.

MEVLÜT ÇAVUŐOĐLU
T.C. Dışışleri Bakanı

Salgının sona ermesinden sonra başta sağlık sektöru olmak üzere, turizm, tarım, gıda ve inőaat gibi alanlarda iş birliği fırsatları ortaya çıkabileceğini düşünüyörüz. Firmalarımızın da bu fırsatlardan yararlanmak amacıyla gerekli piyasa ve sektör araőtırmaları yapacağına eminim.Devlet olarak, bunları görüyor ve analiz ediyoruz; ama için içinde olan sizlerin bu konularda daha iyi tespitler yaptığını değerlendirmek için de hazırlık içinde olduğunuzu biliyoruz. Salgının kontrol altına alınması ile ekonomimizin ve ticaretimizin hızlı bir biçimde toparlanacağına inanıyoruz. Önemli olan sınavları aşarken fırsatları da yakalayabilmemiz ve değerlendirebilmemizdir. Sahip olduğü coğrafi konum, genç ve rekabetçi nüfus, üretim ve lojistik alanlarındaki dinamizm, büyük pazarlara yakınlığı ile Türkiye'nin yeni küresel konjektörde önemli avantajları olacaktır. Çalışmalarımızın her safhasında kamu ve özel sektör iş birliği bundan sonra daha da önemli. Bu bağlamda DEİK'e de önemli rol düőtüđüne inanıyorum. Her zamankinden daha fazla rol düşünüyörüm.

Siz iş dünyasında ve insanımızın girişimci ruhuna biz her zaman güvendik. Bizler de sizlerin iőlerini kolaylaőtırmak, önünüzü açmak için var gücümüzle çalışmayı sürdüreceğiz

Bakanlıđım ve dıő misyonlarımız iő dűnyasının önűműzdeki sűreçte de yanında olmaya devam edecektir. Bu zor gűnleri el birliđi ile aőacađız. Yolumuza daha da gűçlenerek devam edeceđiz.

Yurt Dıőındaki Vatandaşlarımızı Tűrkiye'ye Getirmek için çalıőmalarımızı Yűrűtűyoruz

Yeni tip koronavirűs (Kovid-19) salgını ile műcadele Tűrkiye'nin sergilediđi uluslararası dayanıőma dűnyada çok olumlu karőılandı. Bu zor dűnemde sergilediđimiz gűlű daya-nıőma, dűnyada gűlű ve gűvenilir Tűrkiye algısını pekiőtirdi. Dűnya zor bir dűnemden geçiyor. Kırılma noktaları yaőanıyor. Kovid-19 salgını da hayatımızın her alanını olumsuz etkiliyor. Kűresel çapta eő benzeri gűrűlmemiő bir krizle karőı karőıya olduđumuzu sizler de gűrűyorsunuz. Bugűne kadar űlkemizde 3 binden fazla vatandaőımızı kaybettik. Yurt dıőında da 500'den fazla vatandaőımız hayatını kaybetti. Yurt dıőında normal tarifeli ve Charter seferleri bulunmuyor. Yurt dıőına sadece kargo uçuőları var. Sadece vatandaőla-rımızı geri getirmek için charter uçuőları dűzenliyoruz; fakat yaőamını yitiren vatandaőla-rımızın cenazelerini de Tűrkiye'ye getirmek için çalıőmalarımızı yűrűtűyoruz.

Kovid-19 salgını ekonomilerde de kaçınılmaz olarak ciddi tahribata yol açtı. Bu durumu yaőayan ve en çok hisseden de siz iş insanlarısınız. Fabrikaların, iş yerlerinin, sınırların kapatılması, uçuőların durdurulması 2008'deki ekonomik krizden daha derin bir kriz yarattı.

Hedefimiz, Sizlerin ve űlkemizin Bu Sűreten En Az Zararla ıkmasıdır

Dűnya Ticaret Örgűtű bu yıl kűrsel ekonominin yűzde 2,5 - yűzde 9, kűresel ticaret hacminin ise yűzde 13 - yűzde 32 oranında kűűleceđini tahmin ediyor. Tűrkiye'nin en önemli ihracat pazarı olan Avrupa'nın ithalatının da yűzde 10 ile yűzde 29 oranında azalması ön gűrűlűyor. Baőlıca ekonomik aktűrlerin bűyűme oranları da ciddi yűnlű aőa-đı dođru revize edildi. Örneđin ABD için 1932 ve 1946'dan sonra en dűőűk deđerler-den bahsediliyor. Yaklaőık yűzde 6 kűűlmeden bahsediliyor. En bűyűk 5 bin çok uluslu őirketin gelirlerinde yűzde 30 dűőűő öngűrűlűyor. Hedefimiz, sizlerin ve űlkemizin bu sűreten en az zararlı çıkmasıdır. Bunun için birlikte çalıőıyoruz.

Daha önce de millet olarak çok büyük badirelerden geçtik. Hepsinden de çok şükür güçlenerek çıktık. Şimdi de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde devlet-millet dayanışmasıyla bu krizi fırsata çevirecek adımları birlikte atıyoruz. Ekonomik alanda Hazine ve Maliye Bakanımız ile Ticaret Bakanımız başta olmak üzere ilgili kurumlarımızın aldığı tedbirleri en iyi siz iş insanları biliyorsunuz.

Çok Taraflı Ticaret Sistemi Önemli

Dışışleri bakanlığı olarak yaptığımız çalışmaları özetleyeceğim. Öncelikle ekonomimizin dış ticaret ağırlıklı olması nedeniyle serbest ticaretin kesintisiz sürdürölmesi çok önemlidir. Bu iki varlık ticaretin serbestleştirilmesini ve kolaylaştırılmasını öngören kural temeli çok taraflı ticaret sistemine Türkiye olarak, desteğimizi sürdürüyoruz. Uluslararası ticaret ve tedarik zincirlerinin gereksiz yere engellenmemesi, kargo trafiğinin sürdürölmesi için çaba sarf ediyoruz. Birleşmiş Milletler (BM), G-20, İslam İşbirliği Teşkilatı, MIKTA (Türkiye, Meksika, Endonezya, Güney Kore, Avustralya), Türk Konseyi ve Uluslararası Koordinasyon Grubu gibi çok taraflı platformlarda bu yönde kararlar alınmasına öncülük ettik.

İkinci olarak uluslararası taşımacılığın normal seyrinde devamı için de yoğun çalışmalar sürdürüyoruz. Tır sürücülerimizin Schengen vizesi almalarında yaşadıkları sorunların giderilmesini teminen gerek Avrupa Birliği Komisyonu gerek ilgili ülkeler nezninde yoğun girişimler yürütüyoruz. Diğer taraftan hazar geçiői ve orta kolidorun daha etkin kullanılabilmesi için üst düzey görüşmeler yapıldı. Üçüncü olarak, G-20'nin bu süreçte liderlik etmesi için çaba harcadık. Sayın Cumhurbaşkanımızın katıldıkları olağın üstü zirvede G-20 esasen önemli bir adım attı. Zirvede yapılan görevlendirmeler temelinde ilgili bakanlar (Sağlık, Hazine, Turizm ve Ticaret) sıklıkla bir araya geliyorlar ve önemli kararlar ve eylem planı kabul edildi.

Burada özellikle az gelişmiş ve en az gelişmiş ülkelere verilecek desteği de Sayın Cumhurbaşkanımız G-20 zirvesinde gündeme getirdi. Bunun için çalışmalar sürdürülüyor. Türkiye olarak, bu konudaki hassasiyetimiz de Afrika ve en az gelişmiş ülkeler için çabalarımızı da siz iş insanları da yakinen biliyorsunuz. Dördüncü olarak, pandemi sonrası toparlanma çabalarında turizm ve seyahat de önem taşıyor. Bu alanda Avrupa ve bölgemizde bir rekabet şimdiden yaşanmaya başladı. Ülkemizin mevcut koşullarda turizmden en fazla pay alabilmesi için Kültür ve Turizm Bakanımız ile beraber yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Turizm Bakanımız 70'e yakın ülkeye mektup gönderdi. Bu mektubu birlikte hazırladık. Ben de muhataplarımla görüşüyorum. Daha önce Rusya Dı-

őıőleri Bakanı Sergey Lavrov ile bugün de Finlandiya Dışışleri Bakanı Pekka Haavisto ile görüőtüm. Turizmde iş birliği konularını ele aldık. Alman mevkidaőım Heiko Maas ile de en kısa sürede video konferansla turizm konusunu ele almak üzere sözleştik. Bu görüőmelerimiz sadece bu ölkeler ile sınırlı değil. Avrupa ve ötesinde, Orta Asya'da dâhil Türkiye'ye en çok turist gönderen ölkelerin Turizm ve Dışışleri Bakanları ile görüőeceĐiz ve bu çalışmaları birlikte koordine edeceğiz. Beőinci olarak, yurt dıőındaki yatırımcıları desteklemeye devam ediyoruz. Büyüklüğü 50 milyar doları geçen yurt dıőı yatırımlarımız, őirketlerimiz ve ölkemizin itibarına doğrudan yansıyor. Bu durumda en çok bize yarıyor, yani Dışışleri Bakanlığına ve yurt dıőında görev yapan Büyükelçiler ile Başkonsoloslarımıza.

Yurt Dıőı Misyonların Türk Yatırımcılara Desteği

Sağlanan istihdam ve gönüllölük esasen yumuőak gücümüz. Türkiye'nin yumuőak gücü bakımından da son derece kıymetli. Bu anlamda yurt dıőıdaki tüm yatırımlarımızı yakından takip etmeye ve bunlara güçlü destek vermeye devam ediyoruz. Dışışleri bakanlığı olarak, her bir büyükelçimizden Türk yatırımlarını desteklemelerini, ihaleleri ve iş takiplerini yapmalarını özellikle bekliyorum ve her görüőmemizde bu konuları hatırlatıyoruz. Büyükelçiler konferansında bu konuları siz iş insanları ile de konuşuyoruz. Bakanlık bünyesindeki tüm büyükelçi ve başkonsoloslar ile grup grup video konderansı da kısa süre önce gerçekleőtirdik. Bu konulardaki çalıőmalarını da yoğunlaőtırmalarını özellikle istedik.

AB ile Gümrük Birliği'nin Revizyonu ve Vizesiz Seyahat İçin Çalıőmalarımızı Sürdürüyoruz

Kovid-19 sonrasında bizim önümüze siz iş insanlarımızın önüne gerek ihracata gerek yatırımlarda ve projelerde nasıl fırsatların çıkabileceği konularında da çalıőma yapmalarını istedik. Raporlar geldiği zaman inőallah siz iş insanları ile de paylaőacaĐız.

Bu bunalımdan çıkıő için AB ile Gümrük Birliği güncellemesini sağlamak daha gerekli hale geldi. Vizesiz seyahat ile turizmin canlandırılmasına, hizmetler sektörünün istihdam yaratmasına duyulan ihtiyaç daha da artacak. Bu anlamda da Schengen bölgesine vizesiz seyahat için çalıőmalarımıza hükümet olarak devam edeceğiz. Avrupa ile genel olarak iliőkilerin canlandırılması tüm tarafların yararına olacak.

Çok Taraflı Uluslararası Sistemde Değişiklikler Kaçınılmaz

Gelecek döneme dair strateji değinmekte de fayda görüyorum. Kovid-19 sonrası dönem eskisiyle aynı olmayacak ve bu yeni dünyaya kendimizi adapte etmemiz lazım. Güç dengelerinde ve merkezlerinde ekonomik ve ticari ilişkilerde, çok taraflı uluslararası sistemde değişiklikler kaçınılmaz. Normalleşmeden bahsediyoruz. Bunun için çaba gösteriyoruz. Ama farklı bir yeniyi kastediyoruz. Son yıllarda işgücü maliyetlerindeki artışlar, tek taraflı yaklaşımlar ve ABD-Çin ticaret savaşları gibi faktörler küresel tedarik zincirleri üzerinde baskı oluşturmaktaydı. Kovid-19 pandemisine tüm dünya bu şartlar altında girdi. Tedarik zincirlerinde bölgesel ve yerelin önemi artacak.

Bu özellikle üretim süreçlerinin iç içe geçtiği ve küresel entegrasyonun sizlerle birlikte yoğun olduğu sektörlerde (Otomotiv, kimya, uçak sanayi, makine ve benzeri) hissedilecek. Zira salgın dönemi üretimin belirli yerlerde yoğunlaşmasının ciddi riskler barındırdığını gösteriyor. Herkes şimdi bir çeşitliliğe gidiyor. Devletlerin ve çok uluslu şirketlerin alternatif lokasyon arayışlarını artırmaları Kovid-19 sonrası bekleniyor.

Birçok ÷lke ve firma için maliyet kadar tedariklerinde yerel veya yakın coğrafyalarda yer almasının önemli hale geldiğini görüyoruz Sadece bu dönemdeki tıbbi malzeme ihtiyacı için Sylemiyorum bunu diğer ürünleri tedarik ihtiyacı içinde söylüyorum Bu nedenle Türkiye'nin yakın coğrafyalardaki tedarik Zincirlerini daha fazla Entegre olması Bence öncelikle olarak benimsenmelidir.

Önümüzdeki süreçte yeni yatırımlar çekmek için de Hep birlikte alıőmalız. Güçlü olduğumuz sektörlerde özellikle ana pazarları Avrupa, Ortadoğu ve Afrika olan şirketlerin Türkiye'ye daha fazla yatırım yapması olası. Yeter ki biz öncülük edelim, teővik edelim ve destekleyelim.

in'e yönelik farklı yaklaőımların üretim sektöründe, İtalya, İspanya ve Fransa'nın aldığı ağır darbelerin turizm sektöründe açtığı yeni alanları değerlendirmeliyiz. Evet fırsatılıksa fırsatılıktır. Bu lkelerin bu hale gelmesini ya da in'in başka türlü sorgulanmasını arzu ettiğimizden söylemiyoruz ama bunlar elimizde olmayan geliőmeler. Dolayısıyla bizim de bunları olumlu anlamda değerlendirmemiz lazım. Öte yandan izlediğimiz gi-riőimci ve insani dış politikamız doğrultusunda Kovid-19 diplomasisinin de faydalarını şimdiden görüyoruz.

Girişimci ve İnsani Dış Politika

Koronavirüs diplomasinin faydalarını da şimdiden görüyoruz. Dünyadaki lkelerin üçte ikisinden fazlası bu süreçte Türkiye'den tıbbi malzeme talebinde bulundu. Bu da ülke-mize olan güvenin göstergesidir. Bunlardan 80'ine destekte bulunduk. Bu zor dönem-de sergilediğimiz güçlü dayanıőma, dünyada güçlü ve güvenilir Türkiye algısını pekiő-tirdi. İlk defa ülkemizde ilgili basında bu kadar olumlu haber ıktı. Tüm bunlarla her őey çözüldü demiyoruz ama olumlu bir atmosferin olduğunu söyleyebiliriz.

Açılıő konuőmaları sonrasında toplantı, soru-cevap bölümüyle basına kapalı olarak de-vam etti.